21

ELŐTERJESZTÉS

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének

Előterjesztő: Nagy Attila Gyula polgármester

Tárgy: **Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2019 – 2024. közötti időszakra**

Iktatószám: Ü/1- 56 /2020.

Melléklet Gazdasági Program tervezet

Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Véleményezésre megküldve: -

*Az előterjesztést **nyílt** ülésen kell tárgyalni!*
*A döntéshez **egyszerű szótöbbség** szükséges!*

Törvényességi véleményezésre bemutatva: **2020. július 31.**

ÜLLÉS NAGYKÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
6794 Üllés, Dorozsmai út 40.
62/282-122
62/582-050, : hivatal@ulles.hu

Ügyiratszám: Ü/1- 56 /2020.

Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2019 – 2024. közötti időszakra

Melléklet: Gazdasági Program tervezet

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete

Üllés

Tisztelt Képviselő-testület!

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete 2019. december 10-i ülésén jóváhagyta a Képviselőtestület 2020. évi üléstervét.

A képviselők a Képviselőtestület április 14-i ülésének napirendjeként elfogadták a *„Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2019 – 2024. közötti időszakra"* című napirendet.

Sajnos a koronavírus járvány átírta többek között a Képviselőtestület üléstervét is, a veszélyhelyzet ideje alatt a polgármester döntött a napirendekben.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 42. § 4. pontja rögzíti: a Képviselőtestület hatásköréből nem ruházható át:

„…4. a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás, alapítványi forrás átvétele és átadása;…"

Az Mötv. 116. §-a tartalmazza a Gazdasági Programra vonatkozó rendelkezéseket:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását,

színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani."

Az intézményvezetőktől, a civil szervezetek vezetőitől a véleményeket bekértük és a beérkezett javaslatokat a programba beépítettük.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen

...../2020. (VIII.06.)önkormányzati határozat
Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzatának Gazdasági Programja a 2019 – 2024. közötti időszakra

HATÁROZAT-i javaslat

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete áttekintette Üllés Nagyközségi Önkormányzat 2019-2024. közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Program-tervezetét és azt a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: -
Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítést kap:
1) Nagy Attila Gyula polgármester
2) Dr. Borbás Zsuzsanna jegyző
3) Fáncsik Judit pénzügyi-gazdálkodási csoportvezető
4) Irattár

Üllés, 2020. július 31.

Nagy Attila Gyula
polgármester

Üllés Nagyközségi Önkormányzat
Képviselőtestületének

GAZDASÁGI PROGRAMJA
2019-2024.

2020. augusztus

I. JOGI KÖRNYEZET

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 116. §-a az önkormányzat számára előírja a gazdasági program meghatározását, amelyet az Mötv. 42.§ 4. pontja a Képviselőtestület egyik át nem ruházható hatásköreként nevesít.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991.évi XX. törvény 140.§ (1) a) pontja a jegyző gazdálkodási feladata és hatásköre között a helyi önkormányzat gazdasági programtervezetének az elkészítését, a 139.§ (1) a) pontja a polgármester gazdálkodási feladata és hatásköre kapcsán pedig a gazdasági programtervezet Képviselőtestület elé terjesztését írja elő.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete 2015. áprilisában – a 51/2015.(04.07.)önkormányzati határozatával - fogadta el a – 2015-2019. évekre szóló - Gazdasági Programját. A programban vállalt feladatok jórészt teljesültek.

A Gazdasági Program a következő választási ciklusig öleli fel azokat a fontosabb tennivalókat, melyeket a Képviselőtestület szeretne megvalósítani.

II. HELYZETELEMZÉS

Üllés a - Dél-alföldi Régió, Csongrád megye, ezen belül a Mórahalmi Kistérség – települése. A legközelebbi városhoz, Szegedhez 25 km-re található.
Településünk területe 4981 hektár. A község hatalmas tanyavilággal rendelkezik, 202 hektár a bel-, és 4779 hektár külterület.

Településünk „A kedvezményezett járások besorolásáról" szóló 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet 3. mellékletében foglaltak alapján kedvezményezett kistérségben, a mórahalmi kistérségben és a mórahalmi járásban található.

Üllést „A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről" szóló 105/2015.(IV.23.)Korm. rendelet 3. sz. melléklete átmenetileg a kedvezményezett települések közé sorolta.

A települést jellemző adatok

1)Demográfiai adatok

Állandó népesség számának alakulása *(2016-2020. év)*

	népesség száma (fő)
2016. január 1.	3114
2017. január 1.	3107
2018. január 1.	3100
2019. január 1.	3111
2020. január 1.	3112

A lakosság közel 25 %-a, közel 778 fő külterületen él.
A népesség összetételét tekintve az országos átlaghoz képest nemigen tér el:

A lakosság összetételének alakulása *(2016-2020. január)*

korcsoport	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
0-17 éves (fő)	483	482	475	477	481
18-59 éves (fő)	1792	1772	1766	1764	1764
60 feletti (fő)	839	853	859	870	867
Összes lakosság (fő)	**3114**	**3107**	**3100**	**3111**	**3112**

Megfigyelhető:
-a korábban a 0-17 éves korosztály létszámának lassú csökkenése, a 60 feletti korosztály létszámának lassú növekedése, illetve magának a lakosságszámnak a lassú csökkenése az utóbbi 1-2 évben megállt – reméljük ez a tendencia a jövőben továbbra is így marad és pozitív irányba fordul.

A születések és halálozások számának alakulása *(2015-2019. év)*

Az esemény megnevezése	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
Születés (fő)	21	23	18	24	20
Halálozás (fő)	26	24	44	28	36

Az elhalálozások száma jóval felülmúlja a születések számát, ez a lakosság számának fogyását eredményezi.

2) Az önkormányzat által nyújtott különböző szociális ellátások (2015-2019.év)

Ellátásforma	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019.év	Megjegyzés
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	130	133	90	77	56	
rendszeres települési támogatás						
lakásfenntartási támogatás (háztartás)	129	122	100	90	102	-
gyógyszerkiadások támogatása	12	18	25	29	38	-
Lakásfenntartási települési támogatás hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjkedvezmény igénybevételére (ingatlan)	-	-	165	79	83	-
Eseti települési támogatás						
települési támogatás létfenntartási gondok enyhítésére	93	74	74	68	55	-
Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személyek települési támogatása	5	5	25	29	20	-
Temetési települési támogatás	11	10	8	10	10	-
Újszülött gyermek fogadásának támogatása	-	-	-	-	4	*A támogatási forma 2019. január 1-jétől adható*
Iskoláztatási települési támogatás	-	-	-	-	5 (5 család, 9 gyermek)	*A támogatási forma 2019. január 1-jétől adható*
Köztemetés	1	1	-	1	-	-
helyi lakáscélú támogatás	3	14	8	8		-

3) Egészségügyi ellátás adatai

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés – az összes alapszolgáltatás tekintetében – önkormányzati tulajdonú épületben, két háziorvosi és egy fogorvosi körzet fenntartásával valósul meg. A korszerűsített és átalakított, akadálymentesített rendelőépületet 2019. januárjában adtuk át a település lakóinak, ahol vérvételre, valamint szakorvosi rendelésekre alkalmas helyiségek is helyet kaptak.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Hétköznapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig, valamint hétvégén és ünnepnapokon az orvosi ügyelet sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik, a szomszédos településen, Ruzsán, ami 12 km-re van Ülléstől, autóval 15 perc alatt érhető el.
A legközelebbi mentőállomás szintén Ruzsán működik.
A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el.
Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalmi szakorvosi rendelőkben tudja igénybe venni.
Üllésen 1 fogorvosi körzet működik, ennél fogva a praxishoz 3112 fő tartozik

4)Foglalkoztatási adatok

A helyi gazdaság zömében mezőgazdasági jellegű. Ez a település földrajzi viszonyaiból - és a tradicionális iparágak hiányából adódik.
Ez az arány 2013-ban – a Szárító üzem újra indulásával - kismértékben változott.
Az iparterület kialakításával remélhetőleg a növekedő tendencia folytatódik.

Társas vállalkozások száma:	109
Egyéni vállalkozások száma:	96
Őstermelők száma,	291 *(a 600 ezer Ft-os éves jövedelemmel rendelkező, adóbevallást benyújtók száma; - akik 600 ezer Ft-os éves jövedelem alatt vannak, azok számáról pontos adatot nem tudunk)*

(2018. december 31-i adat, ez az utolsó lezárt adóév)

(2014-es adat: Társas vállalkozások száma: 67, egyéni vállalkozások száma: 79, Őstermelők száma, 225 a 600 ezer Ft-os éves jövedelemmel rendelkező, adóbevallást benyújtók száma; - akik 600 ezer Ft-os éves jövedelem alatt vannak, azok számáról pontos adatot nem tudunk)

A településen a mezőgazdaságon kívül a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat.
Az intézményi dolgozókon kívül részt vesz a szociálisan érintetett, hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatásában.

Közfoglalkoztatásban 2015-ben 32 fő, 2016-ban 31 fő, 2017-ben 24 fő, 2018-ban 23 fő, 2019-ben 22 fő vett részt.
A tárgyévi költségvetési törvény szerint a közfoglalkoztatásra fordítható támogatási összeg évről évre csökken, ez az önkormányzat(ok) foglalkoztatási lehetőségeit korlátozza, a létszámadatok ezáltal csökkennek.

Az önkormányzat dolgozóinak létszáma az elmúlt 5 év alatt az alábbiak szerint alakult:

2015. január 1.	2016. január 1.	2017. január 1.	2018. január 1.	2019. január 1.
56 fő	56 fő	57 fő	57 fő	58 fő

Az elmúlt öt év foglalkoztatotti létszámáról elmondható, hogy jelentős változás nem történt. A folyamatosan szaporodó feladatokat szinte állandó létszámmal próbálja megoldani az Önkormányzat.

Az önkormányzat egyik legnagyobb kiadását a személyi jellegű kiadások, és azok járulékai alkotják. Éppen ezért a hatékony létszámgazdálkodás fontos célkitűzés.

A több személyt foglalkoztató ipari, kereskedelmi és szolgáltató cégek, szervezetek:
Szegedi Tankerületi Központ, Üllés Nagyközségi Önkormányzat, Takarékbank Zrt., Postahivatal, Bozsity Bt, AGRÓNA Szövetkezet, Stabil Sped Papírhulladék feldolgozó, Mar-Mon Bt., MOL Nyrt. Doma-Food Bt (szárítóüzem)

5) Kommunális ellátások

A település belterületén az alapvető közműellátottság – így a vezetékes gáz-, villany- víz- és szennyvízszolgáltatás – biztosított.
Külterületen pályázati támogatásnak köszönhetően 38 ingatlan ivóvízbekötése valósulhatott meg.
A közösségi közlekedéssel valamennyi szomszédos település elérhető.
A települési szilárd hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljes körű ellátása az FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (6521 Vaskút, 0551/2. hrsz9) feladata, akinek elvállalkozásában a tényleges tevékenységet a Négyforrás Nonprofit Kft. (6793 Forráskút, Fő utca 74.) végzi. A szolgáltató által a szelektív és a zöldhulladék rendszeres elszállítása is megoldott.
A településen 2020. március 16-ig működő hulladékudvar – tulajdonos/üzemeltető váltás miatt – átmenetileg zárva tart. A hulladékudvar működtetésére vonatkozó működési engedély engedélyeztetése folyamatban van.
A kéményseprő-ipari szolgáltatást a Szegedi Kéményseprő-ipari Kft látja el.

6) Egyéb jellemzők

A falu kiterjedt tanyavilága miatt igen nagy úthálózattal rendelkezik /128 km/, melynek többsége nem portalanított. Ezek a külterületi dűlőutak folyamatos karbantartást igényelnek, mely jelentős terhet ró az Önkormányzatra. A belterület úthálózata 20 km, ebből 16,7 km portalanított. Vasút nincsen.

Kerékpárúttal a falu belterületén rendelkezünk, melynek hossza 1,2 km. 2008. év végén épült meg az Üllést és Bordányt összekötő kerékpárút, 2011. őszén kerül átadásra a belterületet az Erdei Iskolával összekötő több mint 3 km hosszú kerékpárút.

A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI

- A térségi kapcsolatok erősítése,
- A fejlesztési elképzelések megyei, térségi, járási kapcsolatokkal való összehangolása,
- Mikrotérségi szerep erősítése,
- Munkahelyteremtés *(a munkahelyteremtés feltételei jelentős mértékben tőlünk független tényezőkön múlnak.)*
- A közfoglalkoztatás eredményeinek megtartása,
- Turizmus fejlesztése – elsősorban a horgászturizmus, valamint a falusi turizmus fejlesztésével,
- Építészeti arculat megőrzése, a meglévő építészeti értékek megőrzése, fejlesztése,
- A népesség-megtartó erő növelés, szinten tartása:
  - ✓ *élhető település* – szolgáltatásfejlesztés, ingyenes wifihely bővítés, fiatalok letelepedési kedvezménye, újszülött támogatás
  - ✓ *tiszta település* – szelektív és zöldhulladékgyűjtés fontosságának megtartása, közmunkások igénybevétele. Hulladékgyűjtési akciók szervezése.
  - ✓ *rendezett település* – „kisvárosi jelleg" – közterületek rendben tartása, faluközpont fejlesztése, temető tisztántartása
  - ✓ *biztonságos település* – térfigyelő kamerák újabb kihelyezése, mezőőrség működtetése
  - ✓ *természeti környezet fejlesztése* – fásítás, virágosítás, parkosítás
- energetikai hatékonyság növelése – alternatív energiák hasznosítása

IV. A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

- **Befolyásoló tényezők általánosságban:**
  - ✓ a kormányzat gazdaságpolitikája,
  - ✓ a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
  - ✓ a nemzeti és Eu-s pályázati források, határon átnyúló projektek
  - ✓ a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
  - ✓ az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
  - ✓ a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

A jelen Gazdasági Programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselőtestületnek biztosítania kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- *pályázati lehetőségek felkutatására,*
- *a meglévő anyagi források hatékonyabb kihasználására, hasznosítására,*
- *az önkormányzati sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére.*

- **Helyi viszonyok – az önkormányzat gazdasági helyzete és a várható változások:**

a) <u>Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzete - az elmúlt 5 év:</u>

Az önkormányzat fizetőképessége fenntartását a fejlesztési célú pénzmaradvány tette lehetővé, működési költségvetés forráshiányának fedezetére 2015-2019. években a szigorodó igénylési feltételek miatt – nem részesültünk kiegészítő támogatás(ok)ban. Nem volt ugyanis 90 napon túli kifizetetlen számlánk, nem volt tartozásunk és a bankszámlánkon lévő pénz minden esetben fedezte a kiadásainkat.

Az előző gazdasági ciklus alatt:

- működési hitel felvételére nem került sor.
- a fejlesztések megvalósulása gördülékenyebbé tétele érdekében
  - az iskola korszerűsítése pályázat megvalósítása érdekében vettünk fel rövid lejáratú hitelt 2015-ben, ami még ugyanabban az évben visszafizetésre is került
- a pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

Üllés az önkormányzat jól átgondolt döntéseinek eredményeként, adósságmentes település.

b) <u>Vagyoni helyzet</u>

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
Összegszerű vagyon (ezer forintban)	4 157 444	4 191 693	4 123 967	5 002 877	5 006 393
A vagyonváltozás százaléka (az előző – bázisévhez - évhez képest)	-	+0,8%	-1,6%	+21,3%	+0,07%

A vagyon az elmúlt 5 évben jelentős 20,42 % -os növekedést mutat.
Az elmúlt 5 évben tapasztalt 848 949 ezer vagyonnövekedés oka, hogy az önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája segítségével

- önkormányzati saját forrásokból, központi költségvetési forrásból, uniós forrásokból fejlesztéseket, beruházásokat tudott megvalósítani, és azok eredményeképpen növelte meg vagyonának értékét

(vagyongyarapodás alapját adja többek között az ivóvízminőség-javító program megvalósítása, a Polgármesteri Hivatal felújítása, konyha fejlesztés pályázatok, közművelődési érdekeltségnövelő pályázatok, tanyagondnoki autó beszerzése, az adósságkonszolidációban nem részesült települési önkormányzatok fejlesztéseinek támogatása adja)

c) A költségvetés főbb szerkezete

KIADÁSOK

Megnevezés	A kiadások aránya és összege (eFt)				
	2015. év	**2016. év**	**2017. év**	**2018. év**	**2019. év**
Személyi jellegű kiadások -K1	167 240	181 168	196 403	212 407	227 590
Munkaadókat terhelő kiadások - K2	41 184	45 679	41 963	40 233	40 999
Dologi jellegű kiadások K3	143 971	130 325	137 322	157 320	170 697
Ellátottak pénzbeli juttatásai K4	16 426	13 406	10 305	8 800	7 815
Egyéb működési célú kiadások K5	16 499	20 310	27 849	28 261	135 358
Beruházások K6	16 893	123 387	42 403	15 386	49 737
Felújítások K7	84 198	4 728	29 889	272 209	38 570
Egyéb felhalmozási célú kiadások B8	2 400	13 810	7 710	5 495	11 000
Finanszírozási kiadások K9	210 925	195 325	215 775	214 025	229 262
Kiadások ezer Ft-ban összesen:	**699 736**	**728 138**	**709 619**	**954 136**	**911 028**

A költségvetési kiadások közül

- A személyi jellegű ráfordítások az elmúlt öt évben folyamatosan emelkednek. Ez köszönhető a Kormány bérpolitikájának, hiszen az egyes szférákban végrehajtott béremelés és a garantált bérminimum évenkénti emelése következtében a dolgozók magasabb bért kaphatnak. A munkaadókat terhelő bérjárulékok viszont 2016 évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutatnak.
- A dologi jellegű kiadások emelkednek, hiszen a működéshez szükséges alapanyagok árai is magasabbak.
- Az ellátottak pénzbeli juttatásai csökkennek, mivel az emelkedő bérek miatt nagyon sok család kiesett a támogatottak köréből, annak ellenére is, hogy a helyi rendeletünkben emeltük az igénylés jövedelemhatárait.
- Az egyéb működési célú kiadások a működtetés költségeinek emelkedése miatt mutat növekedést.
- A beruházások és felújítások értéke az aktuális nyertes pályázatok megvalósításának arányában változnak az évek folyamán.
- Az egyéb felhalmozási kiadások jogcímen az önkormányzat a településen letelepedni szándékozó fiatalok lakáshoz jutását kívánja elősegíteni. E támogatási forma a rendelet megalkotásának évében volt a legnépszerűbb, azóta az igénylők köre folyamatosan változik.
- A finanszírozási kiadások soron jelenik meg az intézményeknek átadott működéshez szükséges összeg.

Kiadások - várható tendenciák –

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy

a) A személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát

Növeli:
- a kötelező munkabéremelés ide tartozik: minimálbéremelés, kötelező átsorolások, az óvodapedagógusok életpálya-modelljének életbe lépése miatti kötelező béremelés stb.

Csökkentheti:
- az önkormányzati hatáskörökre, feladatkörökre vonatkozó szabályozásból eredő változás. Jelenleg előre látható és tervezhető változással nem tudunk kalkulálni.
- a munkáltatót terhelő közterhek csökkentése

b) A dologi kiadások nagyságát és arányát

Növeli:
- az infláció és bizonyos szolgáltatások, beszerzések inflációt meghaladó mértékű áremelése,
- az előre nem látható, előre nem tervezett kiadások,

Csökkenti:
- csökkenti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás.

c) társadalom- és szociálpolitikai juttatásokkal (támogatásokkal, segélyekkel) kapcsolatos kiadások nagyságát és arányát

Növeli:
- a 2015. március 01-től életbe lépett új szabályozás miatt az önkormányzat hatályba léptette az új települési támogatási rendeletét, amelyben meghatározta azokat a támogatási jogcímeket, amelyeket ezen a támogatási formában kíván majd nyújtani a település rászoruló lakosainak, ebből az következik, hogy az állam az eddigi támogatásokat decentralizálta és a járási hivatalokhoz csatolta, így a települési önkormányzat saját maga, saját bevételeinek a terhére állami támogatás nélkül kénytelen biztosítani azt a szociális hálót, amely a nehéz életkörülmények között élő lakosok biztonságát kívánja megteremteni. Ezt az új finanszírozást fontos figyelembe vennünk a gazdasági munkaprogramnál, hiszen ez a kiadásnem, ami korábban 3,5 millió Ft-ot tett ki a költségvetésben, a 2015. évi költségvetésben már megközelíti a 11 M Ft-os előirányzatot és ez a tendencia nagy valószínűséggel marad is az elkövetkezendő 5 évben is. Amennyiben állami támogatási lehetőségre nyílik lehetősége az Önkormányzatnak a pályázati lehetőséggel élni kívánunk.
- a családok jövedelmi helyzetének romlása, az ellátásokra jogosultak számának növekedése.

Csökkenti:
- vállalkozások létesítésének elősegítése, a helyi foglalkoztatás növekedése.

BEVÉTELEK

Megnevezés	Bevételek aránya és összege (eFt)				
	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019.év
Működési célú támogatások államháztartáson belülről B1	276 024	293 208	299 558	318 189	314 490
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről B2	199 661	117 793	299 689	45 870	136 396
Közhatalmi bevételek B3	80 740	88 103	100 188	112 627	130 948
Működési bevételek B4	45 334	47 767	42 600	50 021	46 464
Felhalmozási bevételek B5	5 044	239			
Működési célú átvett pénzeszközök B6	1 646	4 222	142	30	10
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök B7		963	2911	3 851	5 509
Finanszírozási bevétel B8	258 655	362 117	402 727	651 716	458 012
- ebből pénzmaradvány	168 627	167 369	186 270	438 196	228 158
Bevételek összesen ezer Ft-ban	**837 104**	**914 412**	**1 147 815**	**1 182 304**	**1 091 829**

Bevételek - várható tendenciák –

A költségvetési bevételek szerkezetére – az elkövetkezendő években - hatást gyakorolhat:

- a költségvetési támogatások reálértéke csökken, a település adóerő-képességének emelkedése következtében a normatívák is csökkennek, ezért egyre több saját bevétel megszerzésére lesz szükség,
- a kormány adópolitikájában változás történt. 2015. január 1-jétől települési adókat vezethet be minden település. Önkormányzatunk egyelőre nem kívánt élni az adókategóriák bővítésével. Saját bevételek területén szűkülhet az önkormányzat mozgástere. A kormányzat a helyi adó növelésére ösztönözheti az önkormányzatokat (az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan kell megállapítani. (iparűzési adó esetén a törvényi maximumon, 2 %-on van megállapítva a helyi rendeletben szabályozott mérték; kommunális adó esetén a helyi rendeletben szabályozott mérték: 5 ezer Ft /belterületi ingatlan/év - a törvényi maximum 12 ezer Ft /ingatlan/év),
- Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020.(IV.6.)Korm. rendelet 4.§-a, Magyarország 2020. évi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 37.§ (1) bekezdés a) pontja, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 83/A §-ában foglalt gépjárműadó megosztási kötelezettségtől történő eltérő szabályrendszer alapján 2020-ban a települési önkormányzatok által beszedett gépjárműadónak 100 %-át át kell utalni a központi költségvetésbe. Az önkormányzatokat eddig megillető 40 %-os bevétel Üllés esetében 11 millió Ft-os bevételkiesést jelent.
- pályázati támogatásoknál azokat kívánjuk előnyben részesíteni, amely szorosan igazodnak a térség területi fejlesztési programjaihoz

V. A GAZDASÁGI PROGRAM ANYAGI FORRÁSAINAK MEGTEREMTÉSE

A Gazdasági Programban meghatározottak megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az alábbi feladatok rögzíthetőek:

- a pályázati források figyelése, igénylése,
- a fejlesztési bevételek egyik forrását adó helyi adópolitika felülvizsgálata, igazodás a magasabb szintű jogszabályok adta lehetőségekhez,
- az önkormányzat működési bevétel növelési lehetőségeit vizsgálni kell,
- meg kell ragadni, minden lehetséges törvényes eszközt a bevételi források növelésére:
    a) *az önkormányzat minden év december 15-ig áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. (a Képviselőtestület 2008-ban megalkotta a használati és szolgáltatási szabályzatot, valamint az önkormányzati tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról szóló 10/2014.(VIII.28.)önkormányzati rendeletét)*
    b) *az önkormányzat törekszik arra, hogy a Gazdasági Programban meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg,*
    c) *a kialakult és elfogadott helyi adópolitikán ott és csak olyan mértékben változtat, ahol a változó törvényi előírások megkövetelik. Az önkormányzat érdekében az áll, hogy ne hasson a vállalkozói kedv ellen és a lakosság számára elviselhető adózási rendszert teremtsen.*
- a gazdasági, mezőgazdasági, turisztikai vállalkozások számára vonzó települési szabályozási rendszer kialakítása,
    - Folytatódik a társulásban történő feladatellátás ösztönzése, amelynek következtében tovább erősödhet a szakmai és pénzügyi szempontból is hatékony közszolgáltatást biztosító feladatellátás.
    - Nyomon kell követni a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva ki kell használni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában ellátni, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja)
    - Az önkormányzat a tulajdonában lévő területek, ingatlanok értékesítésével szerzett bevételt elkülönítetten kezeli. (annak felhasználását csak fejlesztésre, beruházásra engedélyezi) Fontosnak tartja a „vagyonból vagyont" költségvetés-készítési elvet. A vagyon felélését el kell kerülni.
    - A Képviselőtestület körültekintően jár el akkor, ha az önkormányzat fejlesztése csak hitelfelvétel mellett valósítható meg. (pl. bevételtermelő, munkahelytermelő, kiadáscsökkentő projektek)

A kötelező feladatellátás finanszírozása:

A feladatellátáshoz az állam normatívákon keresztül nyújt segítséget a feladatmutatók alapján. Az így biztosított központi állami támogatás nem fedezi teljes egészében a szükséges forrásokat. A mutatószám alapján leigényelt normatívák esetében fontos, hogy az intézményeink kihasználtsága a maximálishoz közelítsen. Az általános közigazgatási feladatokra kapott központi forrás a legalacsonyabb itt kell a legtöbb helyi bevételekből való

pótlás. Az oktatási intézménynél, a hivatal működésénél és a szociális feladatellátás esetében is
a finanszírozás emelkedő tendenciát mutat. 2019-ben már 89%-os volt az oktatásban. A kifinanszírozottság legjobb a szociális ellátó rendszernél, gyermekétkeztetésnél.
A normatívákat sok év után 2020 évben jelentősen megemelték, hiszen nagyon nagy összeggel kellett kiegészíteni önkormányzati forrásból az egyes feladat ellátásokat a korábbi években.

A feladatellátásban fontos a hatékonyság biztosítása és törvényes működés betartása. Ezt figyelembe véve támogatandó:
- az önkormányzati intézményekre vonatkozó konkrét kockázatkezelés meghatározása - ellenőrzési nyomvonal kiépítése.
A kötelező feladatellátásaira az önkormányzat saját forrásaiból is szükséges biztosítani fedezetet, azért, hogy a feladatellátás megfelelő színvonalú legyen. Ha a központi finanszírozás nem változik, akkor ezt a tendenciát biztosítanunk kell a következő 5 évben is.

Az állagmegóvás, karbantartás, eszközbeszerzés finanszírozása:

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
állagmegóvási, karbantartási munkálatok kiadásai	5.880.000 Ft	5.803.300 Ft	6.240.600 Ft	7.137.400 Ft	6.818.400 Ft
eszközbeszerzés kiadásai	10.433.000 Ft	123.387.300Ft	42.402.570 Ft	15.386.350 Ft	49.737. 370 Ft
Összesen	15.313.000 Ft	129.190.600Ft	48.643.170 Ft	22.523.750 Ft	56.555.770 Ft

Az elmúlt öt év a beruházásokról és a fejlesztésekről szólt, ezt lehetővé tették a nyertes pályázatok és az uniós pályázati források hatékony lehívásai. Az elkövetkezendő ötéves ciklusban is szeretnénk pályázni és minél több forrás lehívását biztosítani a településnek, ezáltal is elősegítve a munkahelyteremtést, vállalkozásfejlesztést.

Önkormányzatunk nagy gondot fordít a megszerzett vagyon állagmegóvására is, ezért évente legalább 6-7 millió forint karbantartási munkálati kiadások vannak, bár ez még közel sem felel meg a visszapótlási értéknek (az épületek elhasználódása miatt), de a költségvetési keretünkön belül továbbra is szeretnénk ezt az összeget biztosítani.

Fejlesztések finanszírozása:

- Alaptevékenység szabad maradványból

Az önkormányzat gazdálkodás során évről évre rendelkezett bizonyos összegű pénzmaradvánnyal, melynek alakulását a következő táblázat mutatja:

megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
alaptevékenység szabad maradványa	55.347.000 Ft	58.482.656 Ft	28.101.408 Ft	33.973.399 Ft	36.449.873 Ft

-Kommunális adó

	Adózók száma	Előirányzat	Bevétel	Hátralék
2014. év	1389	6.000.000	6.139.375	664.616
2015. év	1399	6.200.000	6.119.415	752.964
2016. év	1412	6.000.000	6.091.113	697.951
2017. év	1406	6.000.000	6.128.700	776.756
2018. év	1405	6.000.000	6.272.236	673.830
2019. év	1417	6.000.000	6.190.730	634.175

- Iparűzési adó

	Adózók száma	Előirányzat	Bevétel	Hátralék
2014. év	430	60.000.000	55.986.086	4.273.899
2015. év	440	61.385.000	62.330.792	4.060.499
2016. év	477	60.000.000	70.290.045	2.823.955
2017. év	504	62.000.000	83.368.464	2.398.252
2018. év	519	72.000.000	94.039.654	2.288.212
2019. év	512	80.000.000	112.166.540	770.713

- Gépjárműadó

	Adózók száma	Előirányzat	Bevétel	Hátralék
2014. év	1098	9.600.000	11.181.688	3.505.644
2015. év	1104	11.100.000	10.499.506	3.392.741
2016. év	1141	10.000.000	9.859.566	1.262.189
2017. év	1163	9.500.000	10.380.441	1.458.427
2018. év	1199	9.800.000	11.350.128	786.626
2019. év	1231	10.000.000	11.771.194	743.683

-Telekadóból

	adózók száma (ingatlan)	előirányzat	bevétel	hátralék
2014. év	98	1.383.000 Ft	1.383.498 Ft	84.280 Ft
2015. év	97	1.300.000 Ft	1.353.457 Ft	108.999 Ft
2016. év	96	1.300.000 Ft	1.258.461 Ft	152.565 Ft
2017. év	*A telekadóról szóló 2/2012.(II.10.)Kt.ör rendeletet az önkormányzat képviselőtestületének 23/2016.(XII.14.)önkormányzati rendelete – 2017. január 1. napjával - hatályon kívül helyezte.*			
2018. év				
2019. év				

Talajterhelési díj
2018. évi bevétel 903.600 Ft, a hátralék 34.200 Ft.
2019. évi bevétel 592.200 Ft, a hátralék összege 187.200 Ft.

A fejlesztési források alakulása

A helyi adó kiemelt jelentőségű az önkormányzat működése szempontjából, mivel a jogszabályi előírások alapján teljesítendő különféle adók stabil, folyamatos bevételt jelentenek, mely elengedhetetlen a nagyközség működtetéséhez szükséges – állami forrásokat kiegészítő – fedezet és a fejlesztési önerő biztosításához. A helyi adórendeletek biztosítják a közös teherviselést, a befizetés érdekében megtett ellenőrző és végrehajtó intézkedések pedig azok teljesítését.

Önkormányzatunknál a működési kiadások mellett a helyi adók egy részéből van lehetőség fejlesztési tartalékot képezni, amelyhez a kommunális adó és az iparűzési adó ad alapot.
A 2020. június 30-i állapotnak megfelelően a fejlesztések alapját képező Tartalék összege 6.152.873 Ft, melyhez év közben pályázati visszatérítés(ek) is társulhatnak.

A Képviselőtestület rögzíti: csak olyan kötelezettséget vállal, mely reálisan megvalósítható, költségvetési fedezete az önkormányzat költségvetéséből, átvett pénzeszközből, pályázati pénzeszközből, vagy törvényesen felvehető hitelből megvalósítható – nem veszélyeztetve az önkormányzat kötelező feladatellátási kötelezettségét.

VI. CIKLUSPROGRAM

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete
2019-2024. évekre vonatkozóan ciklusprogramját
alábbiak szerint határozza meg:

I. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖZFELADATAI

Az önkormányzat közfeladatait Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése határozza meg. A törvény alapján az önkormányzat köteles gondoskodni többek között az egészséges ivóvízellátásról, az óvodai nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, kulturális szolgáltatásról (*különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosításáról)* a közvilágításról, a hulladékgazdálkodásról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról stb.

a) Településfejlesztés, településrendezés

- *A Gazdasági Program időszakában a település Településfejlesztési Koncepciójának és Településrendezési eszközeinek (szerkezeti, szabályozási tervek) az új jogszabályi követelmények szerinti elkészítése és elfogadása, várhatóan 2020-ban történik meg.*

b) Településüzemeltetés.

- ba) köztemetők kialakítása és fenntartása,
  - ✓ *a temető bővítése, infrastruktúrájának fejlesztése,*
  - ✓ *a lakosság számára kihelyezett tisztító és takarító eszközök folyamatos ellenőrzése, pótlása,*
  - ✓ *temető gondozása*

- bb) közvilágításról való gondoskodás,
  - ✓ *a közvilágítási helyek áttekintése, szükség szerint fogyasztási hely bővítés, vagy csökkentés,*
  - ✓ *energiatakarékos fogyasztási formák keresése (pl. napelemes, ledes lámpatestek kihelyezése)*

- bc) kéményseprő-ipari közszolgáltatás
  - ✓ *Az önkormányzat a feladat törvényileg előírt címzettjétől, a Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzatától 2023. december 31-ig vállalta át a kéményseprő-ipari közszolgáltatás ellátásának feladatát. Az önkormányzat a Szegedi Kéményseprő-ipari Kft.-t bízta meg a szolgáltatás ellátásával. (a következő években a szolgáltatás ellátását illetően igazodunk a törvényi előírásokhoz)*

- bd) helyi közutak kialakítása és fenntartása
  - ✓ *az utak állapotának figyelemmel kísérése, útpadkázás,*
  - ✓ *téli időszakot, belvizes időszakot követően a kátyúzási, útkarbantartási munkák szükség szerinti elvégzése,*
  - ✓ *az éves költségvetés terhére betervezett összeg mellé – az úthálózat karbantartására - külső támogatás felkutatása*

be) közparkok fenntartása
- ✓ *a virágosítás, parkosítás,*
- ✓ *parkgondozás ellátása közfoglalkoztatás keretében,*
- ✓ *az elöregedett fák kivágása és kétszeres mértékű újra telepítése*

c) A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmények elnevezése

- *A Szabadság téri parkban köztéri szobor, emlékhely felállítása. (Elgondolás tárgyát képezheti a Szabadság tér átnevezése a szobor témája szerint.)*

d)Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

- *az egészségügyi ellátás magas szintű ellátása, fejlesztése,*
- *az Egészségházban szakrendelések beindítása,*
- *Egészségvédelmi Hét programsorozat folytatása,*
- *Civil szervezetek – pl. Cukorbeteg és Életmód Klub – természetbeni és anyagi támogatása.*

e) Köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása

- *a szelektív- és zöldhulladék szállítás további folyamatos ellátása,*
- *új szemléletű település szépítő, hulladékszedési program beindítása,*
- *kommunális gépek beszerzése a munkálatok ellátásához*

f) Az óvodai ellátás

- *az ellátás fenntartása, a fakultatív programkínálatának szinten tartása (gyógytorna, ovifoci, néptánc, úszás stb.),*
- *a fakultatív programkínálat fejlesztése – pl. „tehetséggondozás" (angol, sakk, tánc),*
- *A Csigabiga Óvoda és bölcsőde óvodai intézményegység 1 csoporttal történő bővítése,*
- *Bölcsőde emeletén fejlesztő-, játszószoba kialakítása (korafejlesztő, mozgásfejlesztő és csoportos fejlesztő foglalkozások*

g) Kulturális szolgáltatás

ga) nyilvános könyvtári ellátás biztosítása

- ✓ *könyvtári állomány gyarapítása,*
- ✓ *könyvtárközi szolgáltatások népszerűsítése,*
- ✓ *a könyvtár népszerűsítése - a könyv közelebb hozása az emberekhez,*
- ✓ *író-olvasó találkozók, egyéb könyvtári programok szervezése*

gb) kulturális örökség helyi védelme

- *Az Alkotóház és a Kádárműhely értékeinek megőrzése,*
- *A Települési Értéktár folyamatos bővítése, védelme,*
- *Értéktár honlap létrehozása vagy beépítése Üllés Nagyközség honlapjára,*
- *Mozigépház kiállító helységgé alakítása – helyi mozi története,*
- *Helytörténeti Ház kialakítása – állandó kiállítás + időszaki kiállítások,*
- *Kincsestár létrehozása - Szabadtéri kiállító tér kialakítása,*
- *Képtár – pl. helyi festők alkotásaiból, Fonó kiállító tér – fotók, relikviák, népviselet,*
- *Üllés sajátosságainak keresése pl. szarmata - pl. történelmi emlékút kialakítása*

gc) előadó-művészeti szervezet támogatása

- ✓ *FONÓ Alapítvány által a FONÓ Néptáncegyüttes támogatása,*
- ✓ *Rézhúros Banda természetbeni támogatása (próbahelyiség biztosítása),*
- ✓ *az Üllési Folkműhely Egyesület támogatása (próbahely biztosítása stb.),*
- ✓ *Királydinnye Citerazenekar természetbeni támogatása (próbahelyiség biztosítása),*
- ✓ *az Estike Népdalkör természetbeni és anyagi támogatása,*
- ✓ *Üllési Írói Klub természetbeni és anyagi támogatása,*
- ✓ *alkotók (kézművesek, festők, költők) támogatása (az alkotóhelyiség, eszközök biztosítása),*
- ✓ *kiállítások szervezése*

h) Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

- *jelzőrendszeri szolgálat megerősítése,*
- *anyagi és mentális segítséget nyújtó, hátránykompenzáló támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz, programokhoz való csatlakozás. (szünidei étkeztetés, családterápia, rászoruló személyeket támogató operatív program - RSZTOP),*
  (a korábban elindított és működő Minden Gyerek Lakjon Jól Alapítvány pályázata, Mindenki Ebédel program, Eu intervenciós élelmiszer program megszűnt),

i) A szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg

- *az intézményi dolgozók folyamatos továbbképzése,*
- *a szociális étkeztetés és a tanyagondnoki szolgálat ellátásában kedvezőbb finanszírozás esetén a kistérségi feladatellátás, illetve együttműködés lehetőségeinek keresése,*
- *az önként vállalt feladatok (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgáltatás és a tanyagondnoki szolgáltatás) jövőbeni fenntartása, finanszírozási lehetőségek keresése,*
- *a települési támogatások mértékének szinten tartása,*
- *tárgyi feltételek biztosítása*

j) Lakás- és helyiséggazdálkodás

- *az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások, szolgálati lakás és ingatlanok, helyiségek folyamatos állagmegóvása,*
- *az önkormányzat tulajdonában lévő helyiségek optimális hasznosítása*

k) Hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása

- *a hajléktalanok napközbeni tartózkodási lehetőségének biztosítása a Szociális Központban (kiegészítve olyan tevékenységekkel, amelyek alapvető szükségletek kielégítésére irányulnak: tisztálkodás, mosás, étkezés-ételmelegítés),*
- *a hajléktalanok számára – a helyi rendelet szerint - szociális ebéd biztosítása.*

l) Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

- *a Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület anyagi támogatása egyes feladatok átvállalása kapcsán,*
- *mezei őrszolgálat fenntartása,*
- *belvízelvezető csatornák folyamatos tisztítása.*

m) Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

- *a honvédelem és a polgári védelem feladatai a polgármester útján kerülnek ellátásra,*
- *közfoglalkoztatás további szervezése, hatékony együttműködés a Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával.*

n) helyi adóval, gazdaságszervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok

- *a gazdasági iparterület kialakítása, fejlesztése, bővítése,*
- *Üllési VÉSZ Egyesület anyagi támogatása egyes feladatátvállalás kapcsán,*
- *az Üllési Horgásztó környékének fejlesztése, népszerűsítése,*
- *Üllést népszerűsítő, bemutató kisfilm készítése,*
- *Helyismereti Ház létrehozása – állandó kiállítások számára.*

o) A kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is

- *helyi példaértékű mezőgazdasági termelés bemutatása, helyi programok bevonásával,*
- *helyi védjegy kialakítása,*
- *az élelmiszerboltokban „Üllési zöldség- gyümölcs stand" kialakítása,*
- *egy újabb piacnap – vasárnap délután – beiktatása,*
- *helyi szállásadókkal – a helyi termelők közreműködésével – együttműködve agroturizmus támogatása.*

p) Sport, ifjúsági ügyek

- *a sportkomplexum kialakításának továbbvitele, sportcsarnok, (futópálya építés, tekecsarnok, fallabdapálya, tenisz és tollas pálya építése - pályázati lehetőségek keresése,*
- *konditerem kialakítása,*
- *ifjúsági klub helyszínének kialakítása, a klub megalapításának támogatása*
- *könnyűzenei próbahelység kialakítása*

r) Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

- *a körzeti megbízottak munkájának segítése – irodahasználat biztosítása,*
- *a település közlekedésbiztonságának felülvizsgálata*

s) Helyi közlekedés biztosítása

- *a menetrend tervezés kapcsán folyamatos egyeztetés és együttműködés a közösségi közlekedést biztosító Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt.—vel (az utolsó esti buszindulás után még egy későbbi busz indítása)*
- *a Szabadság téri parkból a buszforduló megszüntetése és kihelyezése a régi benzinkút területére (területvásárlás)*

sz) Hulladékgazdálkodás

- *A szilárd hulladékgazdálkodási tevékenység önkormányzati tulajdonú céggel történő ellátása,*
- *szelektív- és zöldhulladékgyűjtés hatékony működése, az ingatlanoktól történő elszállítása fenntartása,*
- *a termelt hulladék mértékével arányos díj fizetése (chipes rendszer) – pályázati lehetőség keresése,*
- *a lakosság környezettudatosságának növelése a helyi sajtó, illetve helyi egyesület útján*

t) Víziközmű-szolgáltatás

- *az ivóvízellátást az Alföldvíz Zrt-vel történt megállapodás alapján szolgáltatjuk továbbra is*

II. ÁLLAGMEGÓVÁS, KARBANTARTÁS, ESZKÖZCSERE

Az önkormányzat hosszú távú, biztonságos feladatellátása érdekében fontos feladat az intézmények folyamatos állagmegóvása, a dolgozók által használt eszközök karbantartása (esetleges cseréje), a feladatellátáshoz szükséges eszközök, munkagépek biztosítása, pályázati lehetőségek kihasználása.

Állagmegóvási, karbantartási munkálatok:

a) ***Csigabiga Óvoda és Bölcsőde:***

- *az óvoda és bölcsőde helyiségeinek karbantartása és tisztasági meszelése,*
- *udvari játékok folyamatos karbantartása*

b) Déryné Művelődési Ház és Könyvtár:

- *helyiségek tisztító meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *kazáncsere (kis fűtési kör),*
- *napenergia hasznosítása – légkondicionáló berendezés felszerelése az infóterembe,*
- *hangosítástechnika korszerűsítése (pl. erősítők),*
- *informatikai eszközpark korszerűsítése (pl. szervergép),*
- *fénytechnika korszerűsítése,*
- *régi könyvtárhelység ablakainak cseréje (5 ablak),*
- *bútorzat korszerűsítése pl. információs pult,*
- *Udvaron további mobil raktár kialakítása*

ba) Alkotóház

- ✓ *a helyiségek tisztasági meszelése,*
- ✓ *folyamatos karbantartás,*
- ✓ *nyári konyha falának festése,*
- ✓ *volt szolgálati lakás állagmegóvása vagy felújítása*

bb) Erdei Iskola

- ✓ *helyiségek tisztító meszelése,*
- ✓ *nyílászárók mázolása,*
- ✓ *az udvar, és az udvaron lévő építmények folyamatos felügyelete, karbantartása (pl. tűzgyújtó helyek felújítása),*
- ✓ *udvari színpad javítása, festése,*
- ✓ *faházak javítása, festése,*
- ✓ *fedett, szabadtéri foglalkoztatók festése,*
- ✓ *elöregedett fák, magasra nyúl fák vágása*

bc) Napos piac épülete

- ✓ *tisztasági meszelés*
- ✓ *folyamatos karbantartás*
- ✓ *Sátor helyett, fedett piactér kialakítása – pályázati források keresése*

c) Egészségház (*Tanácsadó, I. és II. háziorvosi rendelő, Fogorvosi rendelő):*

Az orvosokkal közösen orvosi eszközök, gépek vásárlása

d) Az Önkormányzati Konyha:

- *helyiségek belső tisztasági meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *az ingatlan telekhatárán lévő kerítés állagának felülvizsgálata, szükségszerinti felújítása,*
- *az épület előtti parkoló kialakítása*

e) Szociális Központ

- *helyiségek belső tisztasági meszelése,*
- *kisebb javítások, karbantartási munkálatok elvégzése,*
- *hátsó terasz rámpa kialakítása.*

f) Köztemető:

- *ravatalozó belső tisztasági meszelése, nyílászárók javítása, festése,*
- *keletkező zöldhulladék komposztálás, hulladékszállítás*

g) ***Közterületek fenntartása, a zöldfelületek növelése, gondozása***

- *az erősen allergizáló pollent termelő növények által borított területek nagyságának visszaszorítása,*
- *zöldfelület bővítése: fásítás, füvesítés, virágágyások kialakítása,*
- *belterületi csapadékvíz-elvezető csatornák karbantartása, ellenőrzése*

Célul tűzzük ki:

- *az intézmények állagmegóvási, karbantartási munkálatait az önkormányzat által fenntartott Technikai csoport végezze el, (amennyiben a munka jellegénél fogva erre nincs lehetőség úgy külső – lehetőség szerint helyi vállalkozó megbízásával végezze azt el),*
- *az éves költségvetésbe - felújításra, állagmegóvásra - betervezett saját forrás mellé ingatlanok korszerűsítését/felújítását célzó pályázati lehetőségek keresését,*
- *a közfoglalkoztatásban rejlő foglalkoztatási ehetőségek bevonása a Technikai Csoport feladatkörébe tartozó munkálatokba.*

Az állagmegóvási, karbantartási munkálatok, eszközbeszerzések időrendiségét, költségét a Képviselőtestület jóváhagyásával – a polgármester az intézményvezetőkkel és a Technikai csoport vezetőjével, a munkálatok sürgősségét megvizsgálva – tervezi be a tárgyévi költségvetésbe.

VII. FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Fontos, hogy az önkormányzat jelölje ki a stratégiai célokat, illetve az azok megvalósítását szolgáló projekteket, hogy az operatív program megnyílásakor pályázni tudjunk az unió strukturális forrásaira.

Településünk az elkövetkezendő 3 évben az Új Széchenyi Terv forrásaira – a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programra, *ezen belül a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), a Környezeti és Energetikai Operatív Program (KEOP), a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP), a Társadalmi infrastruktúra Operatív Program (TIOP), az Dél-alföldi Operatív Program (DAOP), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP) és a vidékfejlesztési alap támogatásaira pályázhat.*

a) ELSŐDLEGES CÉLOK

A Képviselőtestület elsődleges céljaként a már kezdett, folyamatban lévő pályázati projektjeinek megvalósítását, folyamatban lévő fejlesztések megvalósítását, valamint új fejlesztési elképzelések, beruházások megvalósítását tűzi ki:

- **Temetőbővítés, felújítás** *(folyamatban van)*

  A beruházás folyamatban van, várhatóan 2020. év második felében készül el. A projekt keretében a ravatalozó felújítása, kerítéskészítés, sétányok, parcellák kialakítása, utcabútorok kihelyezése valósulna meg - a bővített terület feltöltése és fásítása mellett

  A beruházás hazai költségvetési támogatással valósul meg.

- **Gazdasági iparterület I. ütemének kivitelezése** *(folyamatban van)*

  A fejlesztés gazdaságfejlesztő, vállalkozásbarát beruházás, mely hosszabb távon munkahelyteremtő hatással is bír. Mindemellett várhatóan az iparűzési adóbevétel növekszik általa.
  A beruházás első ütemének megvalósításával mintegy 2,5 hektáron 6 db közművesített telek kerül kialakításra. Az építés keretében az iparterület, a telkek elérhetőségét és belső közlekedését kiszolgáló útépítés, szennyvízhálózat kiépítése, vízhálózat kiépítése, csapadékvíz elvezetés és közvilágítás kiépítése készül el.

  A beruházás a TOP-111 pályázati támogatással valósul meg.

- **Belterületi kerékpárút felújítása** *(kivitelezés folyamatban van)*

  A projekt keretében a Szabadság tér és a Huszár utca közötti kerékpárút szakasz felújítása történik meg.

  A fejlesztés hazai költségvetési támogatással valósul meg.

- **Önkormányzati turisztikai szálláshely kialakítása a Babarczi ház felújításával** *(elbírálás alatt)*

Önkormányzati tulajdonban lévő Üllés Dorozsmai út 55. szám alatti lévő családi ház szálláshellyé alakítása az épület teljes külső- és belső felújítása mellett.

A beruházás LEADER támogatás és saját forrás bevonásával valósul meg.

- **Belterületi csapadékvíz-csatornák korszerűsítése, fejlesztése** *(a benyújtott pályázat nyert, a tervek engedélyeztetése folyamatban van)*
  A tervezett fejlesztés a Bem József, a Radnai, a Fogarasi, a Fehérvári utcákat érinti, valamint a Szabadság teret. Az érintett utcákban egyoldali burkolt csapadékvíz csatornát tervezünk megvalósítani. A csatornák kialakítása nyílt burkolt csatorna, a kapubejárókban átereszek kialakításával.

- **A Huszár utca közlekedési rendjének biztonságosabbá tétele** *(a benyújtott pályázat nyert)*

A projekt keretében a közlekedésbiztonságot az utca kiszélesítésével - az utca egyik oldala nyílt színi árkainak befedésével - szeretnénk elérni.

A cél megvalósítására várhatóan a Magyar Falu Program keretében valósul meg.

- **Az Üllési Szabadidő park és Horgásztó turisztikai fejlesztése**

faházak, mosdóhely, szabadtéri tusolóhelyek megvalósítása, tetővel ellátott padok kihelyezése, parkoló kialakítása
madárles és odupark megvalósítása
záportározó létesítése – 4-7 hektáros tó mesterséges kialakítása (későbbiekben ez a fejlesztés alapot adhat egy szabadtéri homokos strand kialakítására.

A fejlesztés Leader, illetve határon átnyúló pályázati támogatással valósulhatna meg.

- **Egységes településkép kialakítása**
  A projekt keretében információs táblák kihelyezése, a főutca zöldfelületeinek rendezése, a település logójának megjelenítése a közintézményeken történne meg

A fejlesztés Leader, vagy hazai költségvetési forrással valósulhatna meg.

- **A Technikai Csoport karbantartó műhely felújítása**

A projekt keretében a Technikai Csoport karbantartó műhelyében teljes fűtéskorszerűsítést, valamint a villamosenergia felhasználás megújítását (napelem), nyílászárók cseréjét, külső hőszigetelést és a homlokzat felújítását valósítanánk meg.

A cél megvalósítására a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból 100 %-os forrás hívható le.

- **A Polgármesteri Hivatal udvarának felújítása, parkolóhelyek kialakítása**

A projekt keretében tervezzük az udvar parkolóvá alakítását, elsősorban az önkormányzati, illetve a hivatal dolgozói gépjárműveinek biztonságos tárolására – megőrizve ezzel az ügyfelek főút felőli parkolási lehetőségét.

A cél megvalósítására várhatóan a Magyar Falu Program keretében valósulhatna meg.

- **Ifjúsági Klub kialakítása**

A projekt keretében a klub a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár emeleti részén kerülne kialakításra, melyben egy konditerem is helyet kaphatna.

A cél megvalósítására várhatóan a Magyar Falu Program, vagy határon átnyúló program keretében valósulhatna meg.

➢ **Tűzoltószertár kialakítása**

A fejlesztést az Üllés 505/11 hrsz-ú területen (a mázsaház és az állatorvosi rendelő közötti területen tervezzük könnyűszerkezetes elemekből.

A cél megvalósítására várhatóan a Magyar Falu Program a civil szervezet együttműködésével valósulhatna meg.

b) TÁVLATI FEJLESZTÉSI CÉLOK

➢ **Gazdasági iparterület a II. ütemének benyújtása**

A fejlesztés által a korábban kialakított iparterület infrastrukturájának fejlesztése valósulna meg.

A beruházás a TOP-111 pályázati támogatással valósul meg.

➢ **Játszóterek fejlesztése**

A projekt keretében a meglévő, Dózsa György és az Arany János utcai játszóterek eszközeinek csérjét, helyreállítását, fedett teraszos ülőhelyek, WC-k kialakítását tervezzük.

A fejlesztés Leader támogatással, vagy a Magyar Falu Program keretében valósulhatna meg.

➢ **Meglévő önkormányzati bérlakások energetikai korszerűsítése**

az épület külső nyílászáró cseréjét, külső hőszigetelését, illetve fűtés korszerűsítését foglalná magában.

OP-s pályázati támogatással valósulhatna meg.

➢ **Az Üllés Petőfi Sándor utca 2. szám alatti önkormányzati ingatlan felújításával 2 bérlakás kialakítása**

A felújítás új és használt építőanyagok felhasználásával és beépítésével, a Technikai Csoport munkájával valósulna meg.

c) EGYÉB VÁLLALT FELADATOK

ca) Gazdasági területen:

- testvértelepülési kapcsolatok ápolása, fejlesztése – a határon átnyúló együttműködés további, közös fejlesztési, pályázati lehetőségeket teremthet,

- új bevételi források felkutatása (pl. reklámfelületek értékesítése)

- hatékony pályázati tevékenység

A sikeres pályázatok érdekében:

- ✓ *felelősök kijelölése a különböző szintű és jellegű pályázatok figyelemmel kísérésére,*
- ✓ *a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyek, pályázatíró, tanácsadó cégek megbízása,*
- ✓ *a pályázatok esetében fontos szempont helyzetünkből adódó – a pályázat elbírálásánál előnyt jelentő – magasabb támogatottságú pályázatok lehetőségének keresése,*
- ✓ *a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előzetes tervkészítés (a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő),*

✓ *pályázatok benyújtásakor az önerő biztosítása - amennyiben lehetséges az önerő alap pályázat segítségével*

cb) Kulturális területen:

- hagyományos rendezvényeink megtartása (Március 15-i ünnepség – Fáklyás felvonulás, Fontos Sándor Emléknap, Majális, Nyárindító Fesztivál, Kenyérünnep, Egészségvédelmi Hét, Lecsófőző Verseny, Dalos Találkozó, Idősek Világnapja, Citerástalálkozó, Karácsonyvárás – Adventi hétvégék, Falukarácsony stb),

- köztéri szobor felállítása / települési emlékhely kialakítása a Szabadság téri parkban (a szobor jellegéből adódóan esetlegesen a tér átnevezése

- olvasás népszerűsítése – falra/fára szerelhető „dobozkönyvtárak" – a könyvtár által leselejtezett, illetve lakossági adomány könyvekből - a buszmegállóban, parkban, horgásztónál, orvosi rendelőben stb.

cc) Turisztikai területen:

turisztikai koncepció, stratégia készítése

cd) Szociálpolitikai területen:

- Gyermekvállalási kedv ösztönzése –a születendő gyermek születése esetén pl. ajándékcsomag juttatása,

- fiatalok lakáshoz jutásának, illetve letelepedési szándékának ösztönzése – a helyi rendeletben feltüntetett feltételek szerint,

-az Üllési Talent ösztöndíjprogram folytatása – a felsőoktatási intézményekben tanulók támogatására,

-középfokú oktatási intézményekben tanulók támogatása.

ce) civil szervezetek támogatása, civilek bevonása az önkormányzati feladatellátásba

cf) Nyilvánosság területén:

-a település honlapjának folyamatos karbantartása,

-a honlapon jelenjenek meg:

a képviselőtestület működésével kapcsolatos közérdekű adatok,
Általános Közzétételi Lista (önkormányzati közérdekű adatok),
turisztikai látványosságok, intézményekkel kapcsolatos információk,
a helyi civil szervezetek tájékoztatói,
a településen megrendezett programok

(A Képviselőtestület fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon a nyilvánosság biztosítása mellett (Közmeghallgatás, lakossági fórum, helyi újság) történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A Gazdasági Program sikeres megvalósításának feltétele

- *a lakosság,*
- *intézmények,*
- *civil szervezetek, társadalmi csoportok, egyesületek*
- *vállalkozások, vállalkozók*

összefogása.

A jelen Gazdasági Programban nem jelölt, további fejlesztési célok:

- *szabadtéri homokos strand kialakítása,*
- *templom kanyar forgalmi rendjének terelősziget es megoldással történő megváltoztatása (körforgalom),*
- *a határút állapotának javítása, szélesítése,*
- *sportcentrum fejlesztése (pl. sportcsarnok építése, futópálya, atlétikai pálya létesítése) – az Üllési Ifjúsági Sportegyesület bevonásával,*
- *idősek otthona építése (50 m2-es lakások építése a Fogarasi utca utcában, az Üllési Szociális Központ szolgáltatásaira építve)*
- *Üllés-Kiskunhalas közötti kerékpárút építése – határon átnyúló pályázati támogatás segítségével,*
- *Népi mesterségek háza kialakítása interaktív bemutató térrel* – a *Dorozsmai út 55. szám alatti ingatlan épületében - A település jellemző, hagyományokra épülő mesterségek bemutató termének létesítése*
- *„Kulcsos ház" kialakítása a Szatmári-féle önkormányzati ingatlanban– szálláshely létesítése,*
- *templomkert zöldfelületének rendezése, sétányok kialakítása, utcabútorok kihelyezése – Egyház támogatásával*

Tisztelt Lakosság! Tisztelt Választópolgárok!
A célok kitűzése önmagában nem elég. Bízok abban, hogy közös erővel, közös akarattal, közös tettekkel a felsorolt célok többsége megvalósul, ezáltal a település élhetőbb, működése gazdaságosabb lesz – Üllés haladhat ***„Tovább a fejlődés útján".***

Üllés, 2020. július 31.

Nagy Attila Gyula
polgármester